

2022-09-19

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS 2022-00632

Remiss - Uppgiftsskyldighet för utförare inom socialtjänsten (S2022/02856)

Yttrande till Regeringskansliet, Socialdepartementet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen beslutar enligt följande.

Kommunstyrelsen antar förslag på yttrande över remissen *Uppgiftsskyldighet för utförare inom socialtjänsten* enligt bilaga 3 till tjänsteskrivelse daterad den 9 september 2022.

Sammanfattning

I promemorian lämnas förslag om att införa en sekretess- och tystnadspliktsbrytande uppgiftsskyldighet för utförare i verksamhet enligt socialtjänstlagen. Uppgifter som ska lämnas ut är sådana som socialnämnden behöver för kvalitetssäkring, administration, uppföljning eller utvärdering samt sådana uppgifter som nämnden behöver för att erbjuda en fast omsorgskontakt inom hemtjänsten enligt den nya lagen 4 kap. 2 b § SoL) som började gälla 1 juli 2022. Den föreslagna bestämmelsen föreslås träda i kraft samtidigt som eventuella andra ändringar av socialtjänstlagen.

Ärendet

Ärendets beredning

Ärendet har remitterats till socialnämnden som lämnat synpunkter över innehållet i promemorian. Juridik- och kanslistaben har därefter berett ärendet.

Innehållet i promemorian och dess förslaget i korthet

Socialdepartementet har tagit fram en promemoria om Uppgiftsskyldighet för utförare inom socialtjänsten, där förslag ges på att en ny paragraf, 12 kap. 11 §, ska införas i socialtjänstlagen (2001:453). Den föreslagna paragrafen lyder: ”*Om en kommun har överlämnat åt en annan kommun eller åt någon som yrkesmässigt bedriver enskild verksamhet att utföra insatser eller andra uppgifter enligt denna lag, ska utföraren lämna ut uppgifter till den socialnämnd som ansvarar för insatsen eller uppgiften. Detsamma gäller om en annan kommunal eller gemensam nämnd*

utför insatser som har beslutats av socialnämnden. Uppgifter som ska lämnas ut är sådana som socialnämnden behöver för kvalitetssäkring, administration, uppföljning eller utvärdering samt sådana uppgifter som nämnden behöver för att erbjuda en fast omsorgskontakt enligt 4 kap. 2 b §.”

När uppgifter som socialnämnden ansvarar för ska utföras av någon annan, behöver nämnden information från utföraren för att kunna följa upp insatsen och fullgöra sina åligganden som huvudman. Det råder i dag viss rättslig osäkerhet i fråga om huruvida en utförare kan lämna uppgifter till den socialnämnd som ansvarar för verksamheten eller om det hindras av tystnadsplikt eller sekretess. Frågan har framför allt lyfts i förhållande till privata utförare. För att fullgöra sitt ansvar har socialnämnden behov av ändamålsenlig information från den som utför insatser, oavsett om det sker i kommunens egen regi, i samverkan med en eller flera andra kommuner eller om kommunen anlitar en privat utförare. Beroende på hur socialnämnden väljer att ordna utförandet av insatser skulle sekretess- och tystnadspliktsgränser kunna uppstå.

I betänkandet Hållbar socialtjänst – en ny socialtjänstlag (SOU 2020:47) föreslås bl.a. att bestämmelsen om god kvalitet i socialtjänstlagen (2001:453), förkortad SoL, ska kompletteras med ett uttryckligt krav på uppföljning och att det ska bli möjligt att tillhandahålla insatser utan föregående individuell behovsprövning. Av remissvaren till betänkandet framkommer att flera remissinsatser ser ett behov av ett tydligt lagstöd för att kunna följa upp privata utförare.

I promemorian lämnas därför förslag om att införa en sekretess- och tystnadspliktsbrytande uppgiftsskyldighet för utförare i verksamhet enligt socialtjänstlagen. Uppgifter som ska lämnas ut är sådana som socialnämnden behöver för kvalitetssäkring, administration, uppföljning eller utvärdering samt sådana uppgifter som nämnden behöver för att erbjuda en fast omsorgskontakt inom hemtjänsten enligt den nya lagen 4 kap. 2 b § (SoL) som började gälla 1 juli 2022. Den föreslagna bestämmelsen föreslås träda i kraft samtidigt som eventuella andra ändringar av socialtjänstlagen.

En reglering i lag ger ökad tydlighet vad gäller vilka uppgifter som socialnämnden får inhämta och säkerställer att socialnämnden får del av nödvändig information. En sådan reglering ger också ökad tydlighet för enskilda om vilka uppgifter som kan komma att lämnas. En skyldighet för utförare att lämna ut vissa uppgifter till den huvudman som har ansvar för och finansierar verksamheten ger socialnämnden möjlighet att på ett mer effektivt och säkert sätt följa upp och kontrollera verksamheten.

Socialnämndens synpunkter

Socialnämnden föreslår att kommunen ska tillstyrker förslaget i betänkandet i sin helhet. Det anges att betänkandet är mycket positivt då förslaget ökar socialnämndens

möjligheter att följa upp, kvalitetssäkra och kontrollera den socialtjänstverksamhet som bedrivs i kommunen.

Juridik- och kanslistabens samlade bedömning och förslag på yttrande

Juridik- och kanslistaben delar de synpunkter som socialnämnden uttrycker och föreslår därför att kommunen ställer sig positiv till förslaget i promemorian i sin helhet. Förslaget kommer öka socialnämndens möjligheter att följa upp, kvalitetssäkra och kontrollera den socialtjänstverksamhet som bedrivs i kommunen. Detta är positivt utifrån flera aspekter. Det kan bland annat motverka att oseriösa utförare lämnar oriktiga uppgifter i sina redovisningar till kommunen. Det möjliggör även att kommunen kan göra bättre uppföljning av de verksamheter som finansieras vilket är nödvändig förutsättning för att kommunen ska kunna säkerställa att Nackaborna får maximal nytta för sina skattemedel.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget bedöms i promemorian inte medföra några ökade kostnader för kommunen. En sekretess- och tystnadspliktsbrytande uppgiftsskyldighet för utförare kan motverka att oseriösa utförare lämna oriktiga uppgifter i sina redovisningar till socialnämnden, vilket får positiva ekonomiska konsekvenser för kommunen. Förslaget kan även på längre sikt ge en bättre kostnadseffektivitet då socialnämnden kommer att kunna göra bättre uppföljningar av verksamheter som de finansierar.

Konsekvenser för barn

Förslaget om en uppgiftsskyldighet för utförare innebär att personuppgifter om såväl barn som vuxna får lämnas och behandlas för de angivna ändamålen. Barn är en särskilt utsatt grupp där det är angeläget att kunna följa upp, kvalitetssäkra och utvärdera de insatser som ges. Det ger kunskaper som kan ligga till grund både för övergripande beslut om utbud av insatser riktade till barn och beslut om insatser till enskilda barn. Förslaget bedöms därför ha positiva konsekvenser för barn.

Bilagor

1. PM Uppgiftsskyldighet för utförare inom socialtjänsten (S2022/02856)
2. Protokollsutdrag från socialnämnden den 30 augusti 2022, § 88
3. Förslag på yttrande

Engin Ceylan
Kanslichef
Juridik- och kanslistaben

Anneli Sagnérius
Kommunjurist
Juridik- och kanslistaben